

บทที่ 5

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การศึกษาการวิจัย เรื่อง แนวทางในการจัดหาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ไร้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม กรณีศึกษา นิคมอุตสาหกรรมนวนคร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่และความต้องการในด้านที่อยู่อาศัย รวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ไร้แรงงานรวมถึงผู้ประกอบการในด้านความคิดเห็นในเรื่องที่อยู่อาศัยว่าผู้ประกอบการให้ความคิดเห็นไว้อย่างไรและได้แยกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างผู้ไร้แรงงาน ซึ่งกลุ่มผู้ไร้แรงงาน จะมีรายได้ตั้งแต่ 3,370 บาท ขึ้นไป และทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์เกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี จำนวน 332 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จำนวน 50 ตัวอย่าง ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

กลุ่มผู้ไร้แรงงาน

1. ลูกจ้างแรงงานที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จากการสำรวจลูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่ จะเป็นเพศหญิง ซึ่งมีอายุระหว่าง 18-21 ปี สถานภาพส่วนใหญ่จะเป็นคนโสด ระดับการศึกษาจะจบระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย พนักงานส่วนใหญ่จะเป็นพนักงานรายเดือน ภูมิภาคเดิมส่วนใหญ่ จะอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาเป็นภาคเหนือ ซึ่งพนักงานส่วนใหญ่จะไม่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน แต่ผู้ประกอบการจะรับผู้ที่มีวุฒิการศึกษา ปานกลาง ซึ่งจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานได้มากกว่าผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำ ซึ่งลักษณะของงานต้องการความปราณีตในการทำงาน ซึ่งเหมาะสมกับผู้หญิงมากกว่าผู้ชายและเพื่อความคล่องตัวในการทำงาน ผู้ประกอบการ จะรับสมัครลูกจ้างที่มีอายุไม่มาก ประสบการณ์ของลูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่อยู่ประมาณ 1 ปี การที่ผู้ประกอบการรับคนโสดเข้าทำงาน เพราะจะไม่มีภาระผูกพันใด ๆ ในครอบครัวมากเท่ากับลูกจ้างแรงงานที่สมรสแล้ว จึงทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

สูงกว่าผู้ที่มีครอบครัวแล้ว และสามารถทำงานล่วงเวลาได้เลยเมื่อมีความจำเป็น ส่วนใหญ่ถูกจ้างแรงงานที่ผู้ประกอบการรับเข้าทำงานจะมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นแรงงานที่มีความขยันและมีความอดทนในการทำงานกว่าแรงงานที่มาจากภาคอื่น ๆ

2. ถูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่ จะมีรายได้ประจำอยู่ระหว่าง 3,001-5,000 บาท และจะมีรายได้พิเศษอยู่ระหว่าง 1,001-2,000 บาท ต่อเดือน มีรายจ่ายอยู่ระหว่าง 4,001-6,000 บาท ต่อเดือน และถูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่จะทำงานล่วงเวลา เฉลี่ยแล้ว เป็นจำนวน 15 วันต่อเดือน การทำงานแต่ละวันที่ทำงานล่วงเวลาเฉลี่ยแล้ว จะใช้เวลาทำงาน 3 ชั่วโมงต่อวัน รายได้ค่าทำงานล่วงเวลาต่อชั่วโมง โดยเฉลี่ยแล้วทำงานชั่วโมงละ 28 บาท ต่อชั่วโมง ถูกจ้างแรงงาน ส่วนใหญ่ จะไม่มีการเก็บเงินออม ถ้ามีเงินเก็บส่วนใหญ่ก็จะส่งกลับบ้าน ถูกจ้างแรงงานถ้ามีเงินไม่พอส่วนใหญ่จะขอยืมเงินจากเพื่อนร่วมงาน ถูกจ้างแรงงาน จะมีรายจ่ายประมาณร้อยละ 85 จะเป็นค่าอาหารและค่าที่พักอาศัย รองลงมาจะเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ถูกจ้างแรงงานจะพยายามหาที่พักอาศัยที่มีค่าเช่าที่ถูก ซึ่งบริเวณรอบ ๆ นิคมอุตสาหกรรมนวนครหรือบริเวณใกล้เคียง จะมีที่อยู่อาศัยทั้งของภาครัฐและของเอกชน แต่ของภาครัฐจะไม่มีให้เช่าส่วนใหญ่จะขายขาด ซึ่งมีของการเคหะอยู่ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมนวนคร ส่วนที่เอกชนมีทั้งขายและให้เช่าส่วนใหญ่จะเป็นอาคารพาณิชย์และอพาร์ทเมนต์ ซึ่งจะเป็นห้องแบ่งเช่า และมีราคาไม่แพงจนเกินไป ซึ่งแรงงานจะช่วยกันจ่ายค่าเช่าที่พักอาศัย รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟ

3. ถูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในห้องแถวอิฐ 2 ชั้น รองลงมาจะเป็นแฟลตหรืออพาร์ทเมนต์ ถูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่จะเช่าที่พักอาศัยของเอกชน คิดเป็นร้อยละ 89.2 รองลงมาจะอาศัยอยู่กับ พ่อ-แม่ หรือญาติพี่น้องและบ้านของตนเอง ส่วนถูกจ้างแรงงานที่ที่พักอาศัยโดยผู้ประกอบการจัดหาให้จะมีประมาณร้อยละ 1.2 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะเช่าเอกชน โดยเช่าห้องพัก โดยมีเงื่อนไขในการเช่าที่พักอาศัย คือ จะต้องเป็นเฉพาะหัวหน้าเท่านั้นจึงจะมีห้องพักให้ ส่วนถูกจ้างแรงงานที่เช่าเอกชนอยู่เอง โดยเช่าเป็นห้องมีพื้นที่ห้องประมาณ 12 ตารางเมตร ค่าเช่าห้องพักต่อเดือนประมาณ 1,500-2,500 บาท ที่พักอาศัยอยู่รวมกันประมาณ 2 คน ค่าน้ำ-ค่าไฟต่อเดือน ประมาณ 300-500 บาท ส่วนบ้านที่คืนเป็นของตนเอง โดยที่ซื้อบ้านจัดสรรแล้วผ่อนกับธนาคาร และถูกจ้างแรงงานที่อาศัยอยู่กับพ่อ-แม่ หรือญาติพี่น้องจะอยู่อาศัยโดยเสียค่าใช้จ่ายภายในบ้านบางส่วนเท่านั้น ส่วนใหญ่จะมีขนาดที่พักรวมห้องประมาณ 20 ตารางเมตร โดยพักรวมกันหลังละ 1-2 คน

4. ถูกจ้างแรงงานที่พักอาศัยอยู่ในที่พักให้ความรู้สิทธิอย่างไรในที่พักอาศัย รวมถึง ปัญหาที่มีอยู่ในที่พักอาศัยของถูกจ้างแรงงาน ซึ่งผลที่ออกมาดังนี้ ถูกจ้างแรงงานได้ให้ความสำคัญ ต่อคุณค่าในที่พักอาศัย อันคืบแรกในเรื่องความแข็งแรงของที่พักอาศัยอยู่โดยให้อยู่ในระดับดี ส่วน อันคืบรองลงมา จะเป็นขนาดของที่พักอาศัย การถ่ายเทอากาศในห้องพักและห้องน้ำและห้องส้วม ถูกจ้างแรงงานให้ความพอใจในระดับพอใช้ ซึ่งหมายความว่า ความแข็งแรงในที่พักอาศัยมีความ แข็งแรงโดยที่ที่พักอาศัยจะเป็นอาคารก่ออิฐ 2 ชั้น (ทาวเฮ้าส์) หรือแปลตขนาดของพื้นที่ของ ห้องที่พักอาศัยจะมีขนาดเพียง 12 ตารางเมตร การถ่ายเทอากาศภายในห้อง จะมีเพียงประตู ทางเข้าด้านหน้าและประตูด้านหลัง ซึ่งเป็นระเบียบเท่านั้น ส่วนห้องน้ำก็จะมีขนาดเล็กมาก ซึ่งจะ มีพื้นที่ประมาณ 1.5 ตารางเมตร ซึ่งจะคับแคบมาก

5. สภาพแวดล้อมของถูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่ ลักษณะสภาพแวดล้อมของที่พัก อาศัยรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องระบบไฟฟ้าอยู่ในระดับดี ส่วนขนาด ของถนนหรือทางเดินเข้าที่พักของถูกจ้างแรงงาน ระบบระบายน้ำหรือระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบ น้ำกินน้ำใช้ ระบบกำจัดขยะ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ลักษณะความเป็นอยู่ของ ชุมชน ถูกจ้างแรงงานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใช้ โดยถูกจ้างแรงงานได้ให้ความสำคัญ ในเรื่องลักษณะความเป็นอยู่ของชุมชนมาเป็นอันคืบแรก รองลงมาจะเป็นระบบกำจัดขยะ รองลงมา จะเป็นขนาดของถนนหรือทางเดินเข้าที่พัก รองลงมาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมา ระบบน้ำกินน้ำใช้ รองลงมา ระบบไฟฟ้า และระบบระบายน้ำหรือระบบป้องกันน้ำท่วม จาก ผลที่ออกมาทำให้ทราบว่าถูกจ้างแรงงานมีความพึงพอใจต่อที่พักอาศัยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมี ทั้งดีและพอใช้ ทำให้รู้ว่าปัญหาที่เกิดอยู่ในชุมชนที่ที่พักอาศัยอยู่ก็ยังมีปัญหาเหมือนกับชุมชนอื่น ๆ

ถูกจ้างแรงงานที่เดินทางมาทำงานในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร ส่วนใหญ่จะอาศัย อยู่ในหมู่บ้านไทยธานี รองลงมาเป็นอำเภอพระอินทร์ (จังหวัดอยุธยา) รองลงมาหมู่บ้านนวนคร วิไล และรังสิต ถูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 1-20 กิโลเมตร ซึ่งเป็นระยะทางการ เดินทางไม่ไกลมากนัก ซึ่งใช้เวลาในการเดินทางประมาณไม่เกิน 30 นาที ซึ่งเป็นเวลาที่ใช้ในการ เดินทาง ไม่นานมาก ส่วนใหญ่ถูกจ้างแรงงานจะเดินทางมาด้วยยานพาหนะของผู้ประกอบการ ซึ่ง จัดไว้ให้เป็นเส้นทาง ทำให้ถูกจ้างแรงงานสะดวกในการเดินทางมาทำงาน รองลงมาจะเป็นยาน พาหนะส่วนตัวของถูกจ้างแรงงาน ได้แก่ รถจักรยานยนต์ และรถจักรยาน รองลงมาได้แก่ รถรับจ้างสาธารณะ คือ รถแท็กซี่ และรถรับจ้าง รับ-ส่งประจำ ได้แก่ รถสองแถวที่วิ่งรับส่งอยู่

ภายในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร อุบัติเหตุที่มักจะเกิดขึ้นภายในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร ส่วนใหญ่จะมาจากรถจักรยานยนต์ เป็นส่วนมาก

ปัญหาทางสังคมกลุ่มลูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่ จะมีปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในชุมชน ที่พักอาศัยอยู่โดยปัญหาใหญ่ที่เป็นปัญหาในชุมชน ได้แก่ ปัญหามิโจรสู้ร้ายและมีการลักขโมย มีการจี้ปล้นทรัพย์สิน รองลงมาอุบัติเหตุ เช่น รถชนกัน ทำให้มีการบาดเจ็บและล้มตาย รองลงมา มีการทะเลาะวิวาทชกต่อยทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน มีการมั่วสุมเล่นการพนัน มีการมั่วสุมเสพยาเสพติดต่าง ๆ มีอาชญากรรมทางเพศ เช่น ข่มขืนผู้หญิง จากปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่แล้ว ปัญหาจะเกิดขึ้นกับทุก ๆ ชุมชนที่มีแรงงานอาศัยอยู่ ซึ่งก็เหมือนกับหลาย ๆ ชุมชน

6. ความรู้สึกเห็นของลูกจ้างแรงงาน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า ถ้าผู้ประกอบการจัดที่พักอาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน โดยลูกจ้างแรงงานให้ความสำคัญอันดับแรก คือ ต้องมีที่พักอาศัย ถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมา คือ คัดค่าเช่าให้เหมาะสมกับสภาพของที่พักอาศัย รองลงมาหักค่าเช่าจากค่าจ้างบางส่วนและโรงงานรับภาระบางส่วน กฎระเบียบของที่พักอาศัยมีไม่มากจนเกินไป และอื่น ๆ คือ ให้ลูกจ้างแรงงานอยู่ฟรี โดยคิดแต่ค่าน้ำ-ค่าไฟ โดยค่าเช่าผู้ประกอบการเป็นฝ่ายออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ส่วนลูกจ้างแรงงานได้ให้ความคิดเห็นว่าถ้าจะตัดสินใจเข้าทำงานในโรงงาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ว่ามีความจำเป็นในการตัดสินใจในการเข้าทำงาน โดยให้เหตุผลว่า จะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายหลาย ๆ อย่าง มาเป็นอันดับแรก รองลงมา จะมีความมั่นคงและมีความปลอดภัย รองลงมา ช่วยทำให้คนมีระเบียบวินัย และได้พักอาศัยรวมกับเพื่อนร่วมงาน ส่วนลูกจ้างแรงงานที่ให้ความคิดเห็นว่าไม่มีความจำเป็นในการตัดสินใจเข้าทำงาน ถ้าโรงงานจัดหาที่พักอาศัยให้ โดยให้ความคิดเห็นว่า ต้องการความเป็นอิสระมาอันดับแรก รองลงมาที่พักอาศัยหรือเช่าบ้านอยู่แล้ว และต้องหางานทำอยู่แล้ว

7. ลูกจ้างแรงงาน ที่พักอาศัยอยู่ในที่พักปัญหาที่ผู้ใช้แรงงานประสบอยู่ปัญหาที่มีมากที่สุด เป็นเรื่องของค่าเช่าที่พักอาศัย มาเป็นอันดับแรกเพราะค่าเช่ามีราคาค่อนข้างสูง รองลงมาจะเป็นเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งปัญหาในชุมชนจะมีทั้งการลักขโมยและจี้ปล้น รองลงมา คือ ขนาดและสภาพของที่พักอาศัย ซึ่งมีขนาดเล็กและการระบายอากาศไม่ดีเท่าที่ควร รองลงมาจะเป็นระบบระบายน้ำหรือการป้องกันน้ำท่วม ซึ่งบริเวณที่พักอาศัย หน้าทางเข้า จะมีน้ำท่วมขัง และระบบไฟฟ้า น้ำประปา มีปัญหาตรงที่ไหลเบาและบางครั้งก็ไม่ไหล

ถูกจ้างแรงงานมีความสนใจในการซื้อที่อยู่อาศัย โดยให้ความสำคัญมาอันดับแรก คือ ต้องมีเงินเดือน หรือมีรายได้สูงขึ้น รองลงมาต้องมีสภาพแวดล้อมที่ดี ถูกสุขลักษณะ รองลงมา ถ้าบ้านจัดสรรมีราคาถูกกว่าบ้านจัดสรรอื่น และมีความปลอดภัยและการอยู่ใกล้ที่ทำงาน ส่วนถูกจ้างแรงงานที่ไม่สนใจในการซื้อที่อยู่อาศัย โดยให้เหตุผลอันดับแรกว่าจะกลับไปอยู่ที่บ้านเกิด รองลงมา ไม่มีเงินพอที่จะซื้อที่อยู่อาศัย รองลงมา มีที่พักอยู่แล้วจึงไม่สนใจ รองลงมาจะอยู่อาศัยชั่วคราว และชอบอยู่คนเดียวยังไม่มีการครอบครัว

8. ถูกจ้างแรงงานได้ให้ความสำคัญเห็นเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในอนาคต ถูกจ้างแรงงานที่มีรายได้เป็นรายเดือนส่วนใหญ่มีความต้องการซื้อที่อยู่อาศัยอันดับแรก คือ บ้านเดี่ยวชั้นเดียว รองลงมาเป็นบ้านเรือนแถว 2 ชั้น (ทาวเฮ้าส์) รองลงมาอื่น ๆ ได้แก่ บ้านเดี่ยว 2 ชั้น และคอนโดมิเนียม ซึ่งผู้ใช้แรงงานจะมีความสามารถในการผ่อนบ้านเดี่ยวชั้นเดียวได้ ถ้ามีราคาที่ไม่สูงมากนัก ซึ่งผู้ใช้แรงงานจะมีอำนาจในการซื้อได้

กลุ่มผู้ประกอบการ

1. กลุ่มผู้ประกอบการที่ออกแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะเปิดกิจการด้านเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาจะเป็นผลิตภัณฑ์ สิ่งทอและเสื้อผ้าและผู้ประกอบการแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะเป็นผู้จัดการฝ่ายบุคคล รองลงมา ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายบัญชี และผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบุคคล ส่วนผู้บริหารได้มอบหมายให้ผู้จัดการฝ่ายบุคคลเป็นผู้ดูแล โดยให้นโยบายไปปฏิบัติ ข้อมูลที่ผู้จัดการฝ่ายบุคคลตอบ จะมีความเป็นจริงใกล้เคียงกว่าผู้ตอบคนอื่น ซึ่งถ้าผู้บริหารตอบ จะได้คำตอบที่ค่อนข้างคลาดเคลื่อน เนื่องจากผู้บริหารจะเน้นทางวางนโยบาย โดยคำถามบางคำถามผู้จัดการฝ่ายบุคคลสามารถตอบแทนได้เนื่องจากผู้จัดการฝ่ายบุคคลเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับถูกจ้างแรงงาน โดยได้รับข่าวสารและปัญหาต่าง ๆ ที่ถูกจ้างแรงงานประสบกับปัญหาอยู่ โดยถ้าผู้จัดการสามารถตัดสินใจได้ ก็จะตัดสินใจเลย แต่ถ้าปัญหาใหญ่ก็จะมีการประชุมกับผู้บริหาร และเจ้าของโรงงานต่อไป

2. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จากกลุ่มตัวอย่างจะถูกจ้างแรงงาน ทำงานอยู่ในโรงงาน ระหว่าง 101-500 คน ซึ่งถูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่ ได้แก่ เพศหญิง เพราะงานที่ทำส่วนใหญ่ จะเป็นงานประกอบเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเพศหญิงจะทำงานค่อนข้างละเอียดและปราณีต กลุ่มโรงงานส่วนใหญ่จะมีเนื้อที่ภายในโรงงานระหว่าง 1-20 ไร่ โดยพื้นที่ภายในโรงงานจะมีโรงอาหารอยู่ภายในโรงงาน และผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะเปิดดำเนินการเป็นระยะเวลาระหว่าง 6-10 ปี โดยที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จะเปิดทำการ จำนวน 6 วัน ในหนึ่งสัปดาห์ ระบบการทำงานของผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะทำงานกันเป็นผลัดหรือเป็นกะ โดยมีการทำงานเป็นผลัดหรือกะตลอดปี รองลงมา จะเป็นบางหน่วยงาน ซึ่งจะทำงานกันอยู่ตลอด โดยบางโรงงานจะไม่มีการทำงานเป็นผลัดหรือเป็นกะ ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่า

3. สวัสดิการของผู้ประกอบการที่มีอยู่ในโรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ประกอบการ จะมีสวัสดิการด้านเครื่องแต่งกาย ซึ่งส่วนใหญ่ จะมีให้ถูกจ้างแรงงาน โดยชุดแต่งกายจะสามารถบอกถึงตำแหน่งงาน โดยแยกเป็นระดับหัวหน้าและถูกจ้างแรงงาน ซึ่งเครื่องแต่งกายได้แก่ เสื้อ กางเกง และรองเท้า รองลงมาจะเป็นสวัสดิการด้านค่ารักษาพยาบาล ซึ่งทางโรงงานได้มีการทำสัญญากับทางโรงพยาบาล ที่มีอยู่บริเวณนิคมอุตสาหกรรมนวนคร ในเรื่องค่าใช้จ่ายในเรื่องการรักษาพยาบาล สวัสดิการด้านยานพาหนะ โดยผู้ประกอบการจะมีรถรับส่งทั้งไปและกลับให้กับถูกจ้างแรงงาน รองลงมาจะเป็นสวัสดิการด้านต้นทนาการ เช่น การจัดน้ำเที่ยว และยังมีสวัสดิการ ด้านอาหาร และสวัสดิการด้านเงินช่วยเหลือ เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือถึงแก่กรรม

4. กลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะไม่ได้จัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยโดยให้เหตุผลที่มาอันดับแรก คือ โรงงานมีสวัสดิการรถรับส่งพนักงานอยู่แล้ว โดยรับส่งพนักงาน ตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ รองลงมาจะเป็นเรื่องต้องมีการใช้เงินลงทุนสูง ซึ่งทางโรงงานไม่มีเงินมากพอที่จะลงทุนในการสร้างที่อยู่อาศัย และผู้ประกอบการให้ความคิดว่าถูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง ๆ โรงงาน จึงไม่มีการจัดหาที่อยู่อาศัย ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการที่เห็นว่าควรมีการจัดสวัสดิการที่อยู่อาศัย โดยให้ความเห็นว่า จะจัดที่อยู่อาศัยเฉพาะระดับหัวหน้างานเท่านั้น รองลงมาจะจัดที่อยู่อาศัยให้กับแรงงานทุกคน และจะจัดที่อยู่อาศัยให้แรงงานที่ทำงานประจำของโรงงาน โดยโรงงานจะหาที่พักให้กับถูกจ้างแรงงานและถูกจ้างแรงงาน จะเป็นคนออกค่าใช้จ่ายบางส่วน

5. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับเรื่องการจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับแรงงานหรือสวัสดิการด้านที่พักอาศัยของผู้ประกอบการ โดยมีกลุ่มที่ตอบ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เห็นว่ามีความจำเป็นในการจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน และกลุ่มที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นในการจัดที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน โดยกลุ่มแรกมีความเห็นว่า เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่มาจากต่างจังหวัดและไม่มีที่พัก ถ้ามีที่อยู่อาศัยให้ ก็จะสะดวกในการทำงานล่วงเวลา รวมทั้งจะได้สะดวกในการสร้างระเบียบวินัยให้กับลูกจ้างแรงงาน ที่ทำงานอยู่ในโรงงาน นอกจากนั้น การจัดที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตของโรงงานได้สูงขึ้น เพราะแรงงานสามารถทำงานได้เต็มที่และจะมีเวลาพักผ่อนได้เพียงพอ และจะไม่เสียเวลาในการเดินทางของลูกจ้างแรงงาน และการผลิตจะได้มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถ้ามีการขาดแคลนแรงงานส่วนใด ก็สามารถเรียกลูกจ้างแรงงานมาทำงานทดแทนได้ทันที โดยไม่เสียเวลา และยังลดปัญหาสุขภาพอนามัยของแรงงานจะได้ลดลง ส่วนกลุ่มที่สองมีความเห็นว่า ทางโรงงานยังไม่มีมีความจำเป็นในการจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน เนื่องจากทางโรงงานได้มีรถรับส่งลูกจ้างแรงงานพักอาศัยอยู่ใกล้ ๆ กับโรงงาน และโรงงานไม่มีระบบการทำงานเป็นผลิตหรือกะ นอกจากนี้การจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงานจะไม่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้น เพราะขึ้นอยู่กับความชำนาญงานและประสบการณ์ของลูกจ้างแรงงานของแต่ละบุคคล และการที่มีที่อยู่อาศัยอยู่บริเวณใกล้ ๆ โรงงานจะทำให้แรงงานสามารถกลับมาที่พักได้บ่อย จะทำให้เสียเวลางาน ทั้งสองกลุ่มนี้ กลุ่มที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะให้โรงงานจัดที่พักอาศัยให้กับลูกจ้างแรงงานมากกว่า กลุ่มที่เห็นว่ามีความจำเป็นในการจัดที่พักอาศัยให้กับแรงงาน

6. ถ้าในอนาคตรัฐบาลได้มีข้อกำหนดให้มีการจัดที่อยู่อาศัยให้กับแรงงาน ซึ่งจะเป็นข้อกำหนดหรือเป็นเงื่อนไขข้อหนึ่งในการขออนุญาตในการเปิดดำเนินการของผู้ประกอบการ ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ขึ้นอยู่กับสภาพที่ตั้งของโรงงาน หากอยู่ห่างไกลจากแหล่งชุมชนก็สมควรที่จะมีการจัดหาที่อยู่อาศัย แต่ถ้าอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชน ก็เห็นว่าไม่มีความจำเป็น โดยให้ทางผู้ประกอบการจัดที่อยู่อาศัยบางส่วนให้กับลูกจ้างแรงงานที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดและไม่สามารถจัดหาที่อยู่อาศัยได้เอง เหตุผลรองลงมา คือ จะเป็นการสร้างภาระให้กับผู้ประกอบการมากขึ้น และจะทำให้มีค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการประกอบกิจการต่อไปไม่ได้ และผลที่ออกมาอาจทำให้ลูกจ้างแรงงานตกงานได้ เหตุผลรองลงมาจะขึ้นอยู่กับความจำเป็นและลักษณะหรือประเภทของโรงงาน ถ้าผู้ประกอบการต้องการแรงงานมาก ๆ ก็ควรจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน หรือถ้ารัฐบาลได้ศึกษา

ถึงสถานภาพและความคิดเห็นของแรงงานว่ามีความต้องการให้ทางผู้ประกอบการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยหรือไม่ ถ้ามีก็ควรจะปรึกษาหรือพูดคุยกับสถานประกอบการที่มีแรงงานอยู่ว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่จะมีการลงทุนหรือให้กู้เงินจากสถาบันการเงินที่มีดอกเบี้ยต่ำ

7. จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการได้ให้ความคิดเห็นว่า ถ้ารัฐบาลกำหนดให้ผู้ประกอบการต้องจัดหาที่อยู่อาศัยให้ลูกจ้างแรงงาน ซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตอย่างหนึ่ง ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า คงต้องลดการใช้แรงงานลงให้เหลือน้อยที่สุด แล้วนำเครื่องจักรกลหรือใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาทำงานแทน รองลงมา คือ รับลูกจ้างแรงงานเฉพาะคนในท้องถิ่นหรืออยู่ใกล้กับโรงงานหรือศึกษาความเป็นไปได้ในการที่จะลงทุนก่อนที่จะตัดสินใจดำเนินกิจการ และจัดหาที่พักอาศัยให้กับแรงงาน โดยกำหนดเป็นสวัสดิการของโรงงาน ลูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยร้อยละ 72 ของลูกจ้างแรงงาน ที่ตอบแบบสอบถาม ดังนั้น ถ้าผู้ประกอบการมีการจัดที่อยู่อาศัยผู้ประกอบการจะจัดสร้างอาคารเป็นแบบแนวคั้ง มีความสูงไม่เกิน 5 ชั้น มีจำนวนห้องพักไม่เกิน 100 ห้อง และทำเลที่ตั้งของที่พักอาศัยควรอยู่บริเวณที่ใกล้กับโรงงาน เพราะจะเป็นการสะดวกในการเดินทางของลูกจ้างแรงงาน แต่ต้องขึ้นอยู่กับราคาที่ดิน ถ้าราคาที่ดินไม่มีราคาสูงมากนัก ก็สามารถจัดสร้างที่พักอาศัยให้กับลูกจ้างแรงงานได้ โดยทางผู้ประกอบการใช้เงินของทางโรงงานบางส่วนและกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินมาใช้บางส่วน

8. การจัดสวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จะไม่มีสวัสดิการด้านเงินกู้ เพื่อที่อยู่อาศัย ผู้ประกอบการได้ให้ความคิดเห็นและเหตุผลว่ายังไม่เป็นนโยบายด้านที่อยู่อาศัย รองลงมา ลูกจ้างแรงงานส่วนใหญ่จะอยู่ใกล้โรงงานหรือแหล่งงานอยู่แล้ว ส่วนผู้ประกอบการที่มีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย โดยให้เหตุผลว่าทางโรงงานให้กู้เงินจากโรงงาน โดยคิดดอกเบี้ยต่ำ ผู้ประกอบการที่มีการจัดกองทุนเงินสะสม (กองทุนเงินสำรองเลี้ยงชีพ) โดยผู้ประกอบการที่มีการจัดกองทุนเงินสะสม มีนโยบายโดยนำเงินไปจัดจ่ายเป็นเงินสะสมเมื่อลูกจ้างแรงงานทำงานถึงอายุงานที่กำหนดหรือปลดเกษียณหรือลาออกจากงาน ส่วนผู้ประกอบการที่ยังไม่มีกองทุนเงินสะสม ถ้าในอนาคตมีการจัดกองทุนเงินสะสม ก็จะจ่ายเงินสะสมให้กับลูกจ้างแรงงานเมื่อถึงอายุงานที่กำหนดหรือปลดเกษียณ

9. ผู้ประกอบการที่ในปัจจุบันยังไม่มีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าในเวลานี้ยังไม่มีความพร้อมในการจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน เนื่องจากมีปัจจัยหลายประการที่ทำให้ยังไม่มีความพร้อม เพราะผู้ประกอบการมีสวัสดิการด้านรอรับ-ส่งพนักงาน อยู่แล้ว ส่วนการที่จะมีการจัดที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน ต้องใช้ต้นทุนในการก่อสร้างสูง และส่วนใหญ่ลูกจ้างแรงงานจะเช่าห้องพักอยู่บริเวณรอบ ๆ โรงงาน ซึ่งถ้าโรงงานต้องก่อสร้างที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน จะทำให้มีการลงทุนมาก และจะทำให้เป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิตอีกด้วย มีค่าใช้จ่ายสูงซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลกำไรต่าง ๆ เป็นลูกโซ่ต่อไป

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญห

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัญหาต่าง ๆ จึงขอเสนอแนะประโยชน์ที่ควรได้ไปเชิงนโยบาย ซึ่งทางลูกจ้างแรงงานคงไม่มีศักยภาพ ที่จะเข้ามามีส่วนในการแก้ไขปัญหานี้ในหน้าที่นี้ ควรอยู่ที่ผู้ประกอบการของภาคเอกชน และภาครัฐบาล ซึ่งจะต้องเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อที่อยู่อาศัยให้กับแรงงาน จึงจะมีความเป็นไปได้มากกว่าที่จะให้ลูกจ้างแรงงานเป็นผู้ที่เข้ามาแก้ปัญหา โดยความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะการดำเนินการดังนี้

1. บทบาทของภาคเอกชน จากการสำรวจพบว่าความต้องการในด้านที่อยู่อาศัยของลูกจ้างแรงงาน ยังมีความต้องการอยู่มาก การจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยก็เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ลูกจ้างแรงงานมีความผูกพันและอยากทำงานกับโรงงานนานๆ ซึ่งตรงกับภารกิจของ Prayagwong ได้ศึกษาปัญหาที่อยู่อาศัยในประเทศอินเดีย พบว่าการจัดสร้างที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับแหล่งงาน จะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่เจ้าของกิจการ ในกรณีที่พนักงานจะสามารถเข้าทำงานนอกเวลาปกติได้สะดวก กลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มนักพัฒนาที่ดิน ควรเห็นโอกาสในการลงทุนพัฒนาที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยในลักษณะ ดังนี้

1.1 ควรปรับปรุงสภาพของที่อยู่อาศัยเดิมให้ถูกสุขลักษณะ และมีการระบาย อากาศให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ควรมีช่องแสงให้เข้ามาซึ่งที่อยู่อาศัยได้เพราะที่อยู่อาศัยส่วน ใหญ่ จะเป็นเพียงห้องแบ่งให้เช่า จะมีประตูอยู่ด้านหน้าทางเข้าและด้านหลัง ส่วนช่องระบาย อากาศจะมีอยู่บริเวณคานบน ส่วนช่องแสงจะไม่มีถ้ามีก็ช่องเล็ก ๆ ทำให้แสงสว่างในห้องทึบมี น้อยกว่าที่อื่น

1.2 กลุ่มผู้ประกอบการ ควรจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน โดยกลุ่มผู้ ประกอบการ อาจจะจัดหาที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะ ให้ลูกจ้างแรงงานโดยหาเช่าแบบเหมารวม หรือยกทั้งอาคารให้ลูกจ้างแรงงาน เพื่อจะเป็นส่วนลดพิเศษในการเช่าของลูกจ้างแรงงาน โดย ลูกจ้างแรงงาน อาจจะจ่ายเงินเพิ่มขึ้นกว่าเดิม แต่ที่อยู่อาศัยก็ถูกสุขลักษณะได้ดีกว่าที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบัน ซึ่งถ้ามีการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน จะทำให้แรงงานไม่ต้อง ประสบปัญหา กายาที่อยู่อาศัย และการทำงานจะได้เพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น

สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยจะมีส่วนช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ประจำวันของลูกจ้างแรงงาน รวมทั้งความวิตกกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยทั้งในชีวิตและ ทรัพย์สินของลูกจ้างแรงงาน ซึ่งจะช่วยให้ความสามารถในการทำงานของแรงงานมีมากขึ้น และที่อยู่อาศัย จะเป็นทรัพย์สินที่สามารถเก็บสะสมได้และจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นต่อไปในอนาคต แต่ การจัดสวัสดิการให้กับลูกจ้างแรงงานจำเป็นต้องคำนึงถึงผลของสวัสดิการที่จะย้อนกลับมาสู่ผู้ ประกอบการเป็นสำคัญ เพราะจุดประสงค์ที่มีสวัสดิการที่อยู่อาศัยก็เพื่อให้แรงงานมี ประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้นสวัสดิการที่ให้ก็ไร้ความหมายโดยที่โรงงานเสียค่าใช้จ่ายในการ ลงทุน ซึ่งผู้ประกอบการควรมีการศึกษาในเรื่องสวัสดิการว่าสวัสดิการประเภทไหน ที่จัดให้ ลูกจ้างแรงงานและไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์กลับคืนมา ก็ควรจะยกเลิกไปและจัดสวัสดิการ ด้านที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงานแทน

2. บทบาทของรัฐบาล รัฐบาลควรเข้ามามีบทบาทในเรื่องการจัดสวัสดิการที่อยู่อาศัย ให้กับแรงงาน ซึ่งมีความจำเป็นต่อลูกจ้างแรงงาน การที่จะให้ผู้ประกอบการเป็นผู้หาที่อยู่อาศัย ให้ลูกจ้างแรงงานเองนั้น จะต้องลงทุนสูง ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งการ ผลิตจะมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงในตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการ ไม่กล้าที่จะลงทุนในเรื่องที่อยู่อาศัย ดังนั้นรัฐบาลจึงควรมีมาตรการช่วยเหลือหรือมีการจูงใจ ให้ผู้ประกอบการเห็นถึงความเป็นไปได้ในการลงทุน และลูกจ้างแรงงานสามารถมีกำลังใน การซื้อที่อยู่อาศัยได้ ซึ่งจะมีแนวทางดังนี้

2.1 รัฐบาลมีนโยบายมุ่งใจและบุกเบิกในการควบคุมธุรกิจการเช่า ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 เพื่อจัดตั้งสมาคมธุรกิจการเช่าอสังหาริมทรัพย์หรือบริษัทรับจัดการทรัพย์สินและบริหารชุมชน กำหนดให้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่อยู่อาศัย การพัฒนาทดแทนด้านการซ่อมแซม ปรับปรุงที่พักอาศัยและนำบริการพร้อมกับการปฏิบัติเรียกเก็บภาษีเงินได้จากการบริหารให้เช่า การนำแนวนโยบายบ้านเช่าในการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนหรือรัฐดำเนินการเองทั้งหมด โดยทำให้ธุรกิจการเช่า ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเป็นทางออกที่สำคัญของลูกจ้างแรงงาน ซึ่งมีสถานภาพของแต่ละคนต่างกัน เช่น กลุ่มที่เพิ่งอพยพเข้ามาทำงาน กลุ่มที่เปลี่ยนงาน กลุ่มที่เริ่มมีครอบครัว ซึ่งรัฐควรให้การสนับสนุน และควรมีนโยบายที่เด่นชัดต่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้กับลูกจ้างแรงงาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย